



# בכל דור

בהגדה של פסח מובא תיאור ההדרדרות במצבם של בני ישראל במצרים מתוך ספר דברים:

**אֲרָמִי אֲבָד אָבִי** [כנראה רמז ליעקב אבינו שעבד אצל לבן בארם], וַיֵּרֶד מִצְרָיִם וַיִּגְר שָׁם בְּמִתֵּי מֶעֶט וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וָרֵב. וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ וַיֵּרָא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ. וַיּוֹצֵאנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבַמָּרָא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתֵּימַי. וַיְבַאֲנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ.

דברים כ"ו, ה-ט

היכן מתחיל סיפור יציאת מצרים והיכן הוא מסתיים?

הקיפו את הפסוק המתאר את נקודת השיא בסיפור. מדוע זהו רגע השיא לדעתכם?

סמנו קו תחת תיאור הרגע הכי קשה לדעתכם/ן.

בהגדה של פסח מובאים הפסוקים מספר דברים לצד הרחבה והסבר של חז"ל. ההסבר המופיע בהגדה מבוסס בדרך כלל על מקורות אחרים בתנ"ך (שמתארים את יציאת מצרים), ולכן הוא מתחיל במילים "כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר".

## מתוך הגדה של פסח

**אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרָיִם וַיִּגְר שָׁם בְּמִתֵּי מֶעֶט וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וָרֵב.**

**בְּמִתֵּי מֶעֶט - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֵיךָ מִצְרָיִם [משפחת יעקב הגיעה כקבוצה קטנה למצרים], וְעַתָּה שְׁמֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֵב [בני ישראל הפכו לרבים].

**וַיְהִי שָׁם לְגוֹי - מְלֵמֵד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִצְיָנִים שָׁם** [הם בלטו שם בהיותם שונים מהסביבה].

**גָדוֹל עֲצוּם - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמָאֵד מְאֹד, וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם [גדלו מספרית].

**וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מְלַחְמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׁנֵאֲנֵינוּ [המצרים מתחילים לחשוב שבני ישראל הם איום ולכן מתחילים להתייחס אליהם רע].

**וַיַּעֲנוּנוּ... וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:** וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ.

ספרו את סיפורם של בני ישראל במצרים במילים שלכם/ן. בחרו אחת משתי דמויות:

❓ **כיצד אישה מבוגרת מבני ישראל הייתה מספרת את הסיפור - התייחסו לפרטים**

הבאים: מתי מתחיל הסיפור? מה חשוב לספר על מצבם של בני ישראל שחיים כזרים במצרים? מה היו ההצלחות? עם אילו אתגרים נאלצו להתמודד?

❓ **כיצד אחד השרים של פרעה יספר את הסיפור - התייחסו למה שהוא יודע על**

בני ישראל במצרים? ממה הוא חושש? מהי הוראת פרעה ביחס לבני ישראל? מה דעת השר המספר על ההחלטה?



# ודור...

## ממתי מעט - לגוי עצום רב, סיפורו של קיבוץ אורים

**בְּמִתֵּי מֶעֶט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** בשלושים נפש ירדנו לנגב, בודדים ומבודדים. היינו [רק] אחת עשרה נקודות קטנות בערבת הנגב העצומה...

**וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וָרֵב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם". עוד נקודות נוספו לשרשרת חוליה אחר חוליה וכחוט השני המאחד את כולן - נבנה צינור המים...

**וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר:** "הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וּנְלַחֵם בּוֹ". בראשונה ניסה האויב להסית את הבדואים המקומיים להתקפות על הישובים העבריים הקטנים ביותר. התוקפים נבלמו... מזימה זו לא הצליחה! אדרבה: שיירות אספקה עברו בדרך לא דרך, בחורינו אצו בטנדרים ועל סוסים לאורך צינורות המים והגשימו למעשה שלטון עברי על כל המרחבים השוממים שבין הנקודות הבודדות.

כעשר המכות בשעתן [בימי יציאת מצרים] הלמו המשוריינים והג'יפים, והטנקים והתותחים שלנו על הצבא המצרי. הדרך נפרצה, כעבור זמן-מה גורשו צבאות-מצרים בתנופה עזה מכל שטח הנגב מבאר שבע ועד אילת...

הקרב על הנגב הסתיים.

מתוך הגדת קיבוץ אורים

❓ א/נשי אורים מתארים התמודדות עם מצב קשה בעת הקמת

הקיבוץ. אילו קשיים דומים לאתגרים איתם התמודדו בני ישראל במצרים? איזה קושי קשור לחיים באזור הנגב (אזור מדברי)?

❓ "בְּמִתֵּי מֶעֶט" - מי היו המעטים בעת הקמת אורים? שימו לב שבהגדה הקיבוצית יש לביטוי **שתי** משמעויות.

❓ "גוי גדול עצום ורב" - מה הופך את המתיישבים/ות בנגב לבעלי/ות כוח "עצום ורב"?

